

Subject: Kevadsuvised raieperioodi ja keskkonnaga seoses

Sent: 2021-05-23 14:40:22

From: "SA KTÜ" <seire@ktu.ee>

To: "tonis.molder@envir.ee" <tonis.molder@envir.ee>, "keskkonnaministeerium@envir.ee" <keskkonnaministeerium@envir.ee>, "taimo.aasma@envir.ee" <taimo.aasma@envir.ee>, "info@keskkonnaamet.ee" <info@keskkonnaamet.ee>, "riho.kuppert@keskkonnaamet.ee" <riho.kuppert@keskkonnaamet.ee>, "allar.leppind@keskkonnaamet.ee" <allar.leppind@keskkonnaamet.ee>, "tarvo.roose@keskkonnaamet.ee" <tarvo.roose@keskkonnaamet.ee>, "indrek.ulla@keskkonnaamet.ee" <indrek.ulla@keskkonnaamet.ee>, "taavi.tattar@keskkonnaamet.ee" <taavi.tattar@keskkonnaamet.ee>, "kaili.viilma@keskkonnaamet.ee" <kaili.viilma@keskkonnaamet.ee>, "olav.etverk@keskkonnaamet.ee" <olav.etverk@keskkonnaamet.ee>, "kristina.kurm@keskkonnaamet.ee" <kristina.kurm@keskkonnaamet.ee>, "andri.kuuts@keskkonnaamet.ee" <andri.kuuts@keskkonnaamet.ee>

Tervist!

19.05.2021 Postimehes avaldatud Ülle Harju uudises "Pretsedent: kohus peatas metsaraie lindude pesitsusajaks" (<https://www.postimees.ee/7251368/pretsedent-kohus-peatas-metsaraie-lindude-pesitsusajaks>) ütleb keskkonnaminister Tõnis Mölder: "Looduskaitseeadus juba keelab lindude pesade ja munade tahtliku hävitamise, seetõttu pole seda vaja ekstra piirata".

Peaks olema üldteada, et metsades (eriti "raieküpsetes", ehk veidi vanemates metsades) pigem on linde kui ei ole, mis tähendab, et metsade puhul võib pigem eeldada lindude pesitsemist kui mittepesitsemist.

Lisaks võime 21.05.2021 ERR-is avaldatud uudisest "Raiekeeld ähvardab puidutööstuse pea peale keerata" (<https://www.err.ee/1608220276/raiekeeld-ahvardab-puidutoostuse-pea-peale-keerata>) lugeda:

"Keskkonnaameti avalike suhete nõunik Andri Kuuks ütles ajalehele, et viimaste päevade jooksul on raiete peatamise eesmärgil tehtud kaebusi laekunud rohkem kui varem. "Lindude pesitsemise tõttu on peatatud umbes 15 metsaraiet üle Eesti, aga see arv muutub jooksvalt," lisas ta".

21.05.2021 kuupäevaga Andres Talijärve poolt Keskkonnaametile (jt.) esitatud „Eesti Erametsaliidu ettepanek ja analüüs seoses Looduskaitseeaduse (LKS) §55 lg 61 P 1,2 sisu ja rakendamise ulatuse kohta“ nimelisest dokumendist võib aktuaalse sündmustiku ja uute suundumuste osas lugeda:

„Samuti toob see kaasa ebamõistlikult suure halduskoormuse Keskkonnaametile.“

Eelnenud punktis nimetatud avalduses viidatud Õiguskantsleri 07.06.2019 vastuses pealkirjaga „Looduskaitseeaduse rakendamine“ (https://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/field_document2/Looduskaitseeaduse%20rakendamine.pdf) on kirjas: „[...] ...LKS-s toodud eesmärkide saavutamiseks on vajalikud normid olemas.“ ja, et:

„Keskonnaametil tuleb seega hinnata üheaegselt seda, kas metsateatis on nõuetekohane ja kas taotletav raie vastab õigusaktidele. Seejuures tuleb tagada, et raiet lubades järgitaks LKS § 55 lõike 61 nõudeid.“

(LKS § 55 lõige 61 <https://www.riigiteataja.ee/akt/122022019021#para55lg6b1>)

Keskonnaameti avalike suhete nõuniku öeldust järeldub, et pelgalt viimaste päevade (!) jooksul laekunud kaebuste alusel on peatatud umbes 15 metsaraiet üle Eesti ja see arv muutub (st. suureneb) jooksvalt.

Kõik see toetab seisukohta, et metsades pigem on linde ja seega ka nende pesitsemist kui ei ole. Sellest, et pesitsevate lindude kaitseks raiete peatamiseks on vaja kolmandate isikute kaebuseid võib järeldada, et ainuüksi Looduskaitseseaduses olevast lindude pesade ja munade tahtliku hävitamise keelust nende kaitseks ei piisa.

Tegelik elu näitab meile iga-aastast pesitsusaegset intensiivset raietegevust, mis on vastuolus nii Looduskaitseseadusega kui ka Euroopa Liidu nõuetega.

Kohustus linde, sh. nende pesasid ja mune, kaitsta tuleneb Eestile Euroopa Liidu nn. linnudirektiivist (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32009L0147>), mille artikkel 5 kohustab liikmesriike võtma vajalikke meetmeid linnuliikide üldise kaitseüsteemi loomiseks, keelates eelkõige:

a) tahtliku tapmise või püüdmise mis tahes viisil;

b) pesade ja munade tahtliku hävitamise või kahjustamise või pesade kõrvaldamise;

[...]

d) lindude tahtliku häirimise eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal, niivõrd kui selline häirimine on käesoleva direktiivi eesmärkide seisukohalt oluline; [...].

Euroopa Kohus on heitnud Poola ametiasutustele ette, et puudusid konkreetsed piirangud, mis välistaks raied lindude pesitsusajal. Kohtu hinnangul oli riik rikkunud linnudirektiivist tulenevaid kohustusi, sest tingimusi seadmata puudub võimalus vältida pesade ja munade tahtlikku hävitamist. Seejuures viidati, et pesitsusaegsel raiel teadaolevalt linnurikastes metsades tuleks pesade ja/või munade hävitamist suure tõenäosusega pidada „tahtlikuks“ (Euroopa Kohtu 17. aprilli 2018. a otsus nr C-441/17, Euroopa Komisjon vs Poola Vabariik, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62017CA0441&qid=1621676076194>).

Puidutööstuse mõjutustegevuse osas on oluline arvestada, et nende „tasakaalutaotlused“ lähtuvad soovist kallutada tasakaalu tööstuse poole ning ühtlasi on oluline näha, et tööstuse poolt kõige kõnekamatena esitatud „faktid“ on omavahel vastuolus, mis tähendab, et ei saa samaaegselt tõele vastata. Juhul kui puidutööstuse mõju keskkonnale on kevadsuviste pesitsusaegsete raietööde marginaalsete mahtude tõttu (pea) olematu, ei saa samaaegselt vastata tõele, et nendesamade, marginaalsetes mahtudes teostatavate tööde ärajäämise tagajärjed on drastilised ja laiaulatuslikud.

Eelnevast tulenevalt palume keskkonnaministril ja ümber vaadata oma seisukoht, et Looduskaitseseaduses olevast piirangust piisab lindude pesitsemisaegseks kaitseks, kehtestades keskkonna kaitseks, Looduskaitseseaduse nõuete täitmise tagamiseks ja nimetatud nõuete täitmise

tagamise proportsionaalsuse huvides nii Keskkonnaameti halduskoormuse kui ka kolmandate isikute ebaproportsionaalse koormamise vältimiseks Eesti metsades üleüldine raierahu.

Raierahu kestvuse osas oleks mõistlik konsulteerida ornitoloogidega, kuivõrd on indikatsiooni, et 15. juunini kehtestatud raierahu ei pruugi olla piisav.

Nt. Lõhmus, A. „Eesti Ornitoloogiaühingu linnukaitsekomisjon 1999: Eesti metsalinnustiku kaitse“, Tartu: 1999, lk 10:

„Linnustiku seisukohalt on optimaalne raiete keelamine vahemikus 1. aprillist kuni 31. juulini, sest võimaldab pesitsusaegset kaitset suuremale osale linnuliikidest, välja arvatud röövlinnud (kaitseks üksnes üheksat liiki 21-st). Äärmisel juhul võiks kõne alla tulla kuu võrra lühem periood 15. aprillist kuni 15. juulini, mis on küllaltki efektiivne, kuid jätab lisaks röövlindudele kaitseta ka rähnid (kuus liiki kaheksast). Vastuvõetamatu oleks aga kehtestada raierahu üksnes 1. maist kuni 30. juunini, sest see võimaldab kaitset peamiselt värvuliste ja ka neile vaid esimese pesakonna jaoks.“

Alternatiivselt, kui Keskkonnaministeerium, eesotsas keskkonnaministriga ei kehtesta üleüldist raierahu, tuleb kevadsuvisel perioodi osas ümber vaadata praegune raielubade väljastamise kord, st. välistada automaatselt (nö. roboti poolt) väljastatavad raielood, eeldades lindude pesitsemisajal linnupesade olemasolu metsas ning panna lindude pesitsemise puudumise tõendamiskoormis raieloa taotlejale.

See tähendaks kohaselt, et mitte kolmandad isikud ei pea omast vabast tahtest ja ajast käima raielubade kaupa alasid läbi ning linnupesi otsima-leidma ja sellest ametkondi teavitama, vaid raiesoovi kooskõla Looduskaitseseadusega peab tagama metsa omanik ning seejärel talle raieloa väljastamisega tegelevad ametkonnad. Praegune olukord paneb hoolsuskohustuse ja järelvalvaja rolli ebaproportsionaalselt kolmandatele välistele isikutele, kuivõrd otsesed osapooled ei täida hoolsuskohustust.

Juhul kui Keskkonnaministeeriumi ja keskkonnaministri seisukoht on, et Looduskaitseseaduses olevatest piirangutest piisab ning käesolevale hetkele eelnenud praktika tagab

Looduskaitseseaduse täitmise ja siinses kirjutises välja toodud asjaolud ei ole olulised, siis palume seda põhjendada nii õiguslikult kui ka sisuliselt.

Märkus: käesolev pöördumine on adresseeritud otseselt puudutatud asjaosalistele. Lisaks saadetakse pöördumine teadlastele, keskkonnaorganisatsioonidele, meediale, jt.

Heade soovidega,

Sihtasutus Keskkonnateabe Ühendus

seire@ktu.ee